

Po nemški statistiki ima Velika Britanija okrog 48 milijonov prebivalcev, Nemčija 85, Italija pa 45 milijonov. Državi osi razpolagata torej s 130 milijoni ljudi. Število moških v starosti od 18 do 50 let, ki prihajajo v poštev za vojno službo, znaša v obeh taborih 25% vsega prebivalstva. Po tem bi bilo Veliki Britaniji (če ne štejemo kolonij) na razpolago okrog 12 milijonov, Nemčiji in Italiji pa nad 32 milijonov vojakov in moč za uporabo v vojnih industrijah.

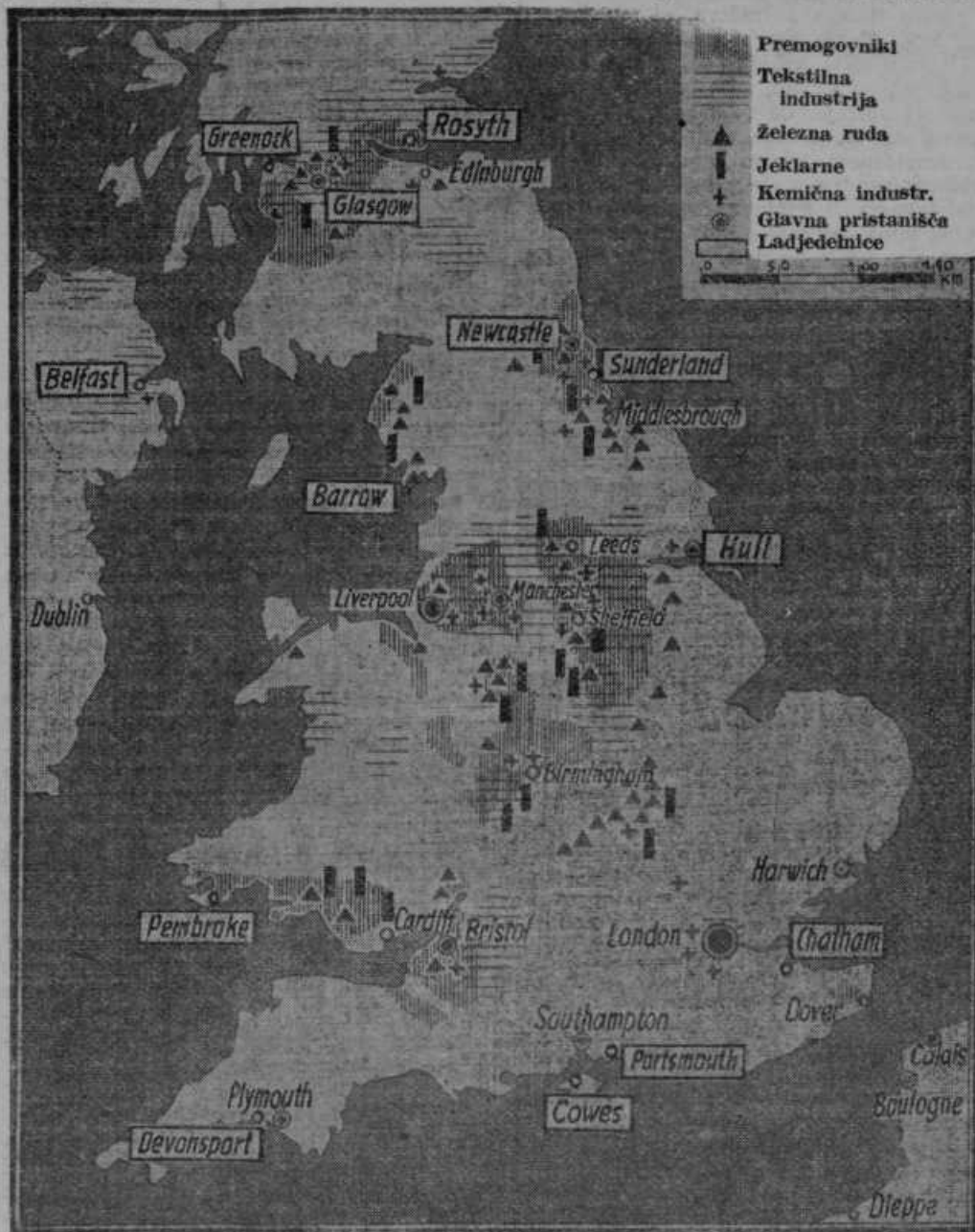
Francoska vlada proti vojnim krivcem, dezertirjem in nepokornim. Petainova francoska vlada je izdala odločbo, po kateri pridejo pred sodišče bivši ministrski predsednik Daladier in še trije ministri radi vojne napovedi Nemčiji in vodenja vojne proti njej. Daladier je bil prepeljan iz francoske severnoafriške kolonije Maroko v glavno francosko пристanišče Marseille. Razen tega je določeno, da bodo vsi francoski državljani, ki so zapustili ozemlje Francije med 10. in 30. junijem, izgubili državljanstvo in vso imovino, razen če dokažejo, da so bili nujno zadržani. Ista kazen zadene tudi one, ki se v francoskih prekomorskih posestih ne ravna po odredbah Petainove vlade.

Kake dobrate je dobila sovjetska Rusija z zasedbo Besarabije? Z zasedbo Besarabije je dobila sovjetska Rusija in izgubila Romunija po romunski gospodarski statistiki: 20% koruze, katero je dajala Romuniji Besarabija, dalje 37% ječmena, 17,5% pšenice in 30% celokupnega pridelka rži. V Besarabiji je bila žetev vselej dobra, čeprav je drugod zatajila. Letos n. pr. bo romunska žetev v ostalih krajih države za 20% slabša od lanske, v Besarabiji pa boljša, kakor že 20 let ni bila taka. Od romunskega izvoza sončnice v Nemčijo je dajala Besarabija 80%, soje (znameniti in rodovitni manžurski fižol, iz katerega pridobivajo razna najfinejša olja in je tudi njegova cima izdatna živinska krma) pa 85% izvoza. Nemško društvo, ki je gojilo sojo, je izgubilo blizu 500 milijonov lejev vloženega kapitala ter nadaljnjih 500 milijonov, ki jih je kreditiralo kmetom za žetev, preracunano na 10.000 vagonov. Z izgubo Besarabije je Romunija prenehala kot izvoznica soje in sončnice. Besarabija je tudi imela tretjino vinogradne kulture Romunije na prostoru 350.000 ha. V Besarabiji sta bili tudi dve, v severni Bukovini pa ena največjih sladkornih tovarn Romunije.

Krščanska družina je cilj stremljenja vseh tistih, ki se resno trudijo, da bi obnovili sedanjo človeško družbo. Osnovna celica družbe je družina. Zdrava družina — zdrava družba, bolna družina — bolna, razpadajoča družba. Med tistimi činitelji, ki hočejo sedanje

človeštvo obnoviti iz njegove osnovne celice — družine, je v prvi vrsti katoliška Cerkev. Papež Pij XI. je izdal prav lepo okrožnico o krščanskem zakonu in o krščanski družini. Iz te okrožnice zajemajo pouk in pobudo ne samo katoličani, marveč tudi nekateri protestantje in ločeni kristjani. Sedanji papež Pij XII. kaj rad sprejema novoporočence, da

jih opominja na pomen, važnost in naloge krščanske družine zlasti v sedanji dobi, ko pustoši po raznih narodih bela kuga, ko propada morala in se širi nekrščanska vzgoja mladine. S posebnim priznanjem govori sveti oče o takih družinah, v katerih je mnogo otrok in katere so prešinjene z duhom pravega životvornega krščanstva. Tako je nedav-

Zemljevid Anglije in kraji njene industrije

Ruski car Aleksander III. je bil človek ne- navadne telesne sile. Igraje je pretrgal celo igro kvart in s prsti zvil kovanec za pet rubljev. Nekoč ga je avstrijski poslanik nadlegoval z raznimi pretiranimi zahtevami in ker je car vse zahteve odločno odklonil, se je Avstrijec spozabil in zapretil, da bo Avstrija mobilizirala tri kore svoje vojske na ruski meji, da bi s tem dala poudarka svojim zahtevam. Aleksander III. pa je posegel po srebrnih vilicah, jih skril v zanko ter položil pred poslanika: »Takole bom napravil z vašimi tremi kori.« Poslanik dunajskega dvora je nato preplašen utihnil.

Ruski car Nikolaj I. je pri inspekciji kadet- skega korpusa opazil na

dali, še pustili bi je ne do njiju; morda bi jima več škodovala kakor koristila, če bi se blizu doma kam spravila. Tako je torej šla z Majerjevimi na Gorico in Trst pa dalje z ladjo v Split. Povsodi so ostali kak teden, o veliki noči so šli v Dubrovnik, leto pa so prebili v Švici. Tu je vedeti minula gospoda žalost za rajno ženo, vedno bolj je bil okoli Tilke in nekega dne jo je kar naravnost vprašal, če bi ga hotela vzeti. Da ne sme, tega kot protestant ni razumel in je silil še naprej v njo. Tako Tilki ni ostalo nič drugega, morala je zapustiti družino, ki je bila tako dobra z njo. Težko se je ločila, najteže od male Lidije. Na srečo je med oglasi v časopisu našla kmalu drugo službo, in sicer pri neki grofici Kristalnik, ki jo je vzela za svojo družabnico. Ni imela drugega dela, morala je stari gospe pomagati pri oblačenju in biti vedno okoli nje. Čeprav je bila grofica že stara, je bila kakor obsedena od neugnane želje, potovati in potovati; ni imela nikjer obstanka in je kvečjemu kak teden prebila v kakem kraju. Z grofico je prepotovala Tilka vso Švico, prišla v Benetke, v Rim, v Neapelj, na Sicilijo, potem na Grško, v Carigrad, v Sveto deželo, v Egipt, pa spet nazaj v Dalmacijo in v Italijo, kjer sta zadnje zimo prebili. Pa čim dalje po svetu je prišla, tem bolj se je Tilki tožilo po domu in po otrokih. Ko kamen jo je tiščala tudi negotovost, ko ni vedela, kako je še kaj doma. Da bi se vsaj tega kamna rešila, je v začetku marca pisala domačemu župniku in ga prosila, naj ji

sporoči, kako je z njenimi ljudmi. Toda prejšnji gospod, ki je Tilki toliko dobrega storil, je že dve leti počival za cerkvijo; namesto njega ji je čez nekaj časa odgovoril novi šentanelski župnik in ji sporočil, da je Končnik domačijo prodal in da si je v Podklancu kupil večjo kmetijo, dalje, da je njen oče pred poldrugim letom umrl in da se je njen brat Urh oženil; o Treziki je pisal, da se je preselila v sosednje mestece, kjer si je vzela trgovino z mešanim blagom v najem. To kratko sporočilo Tilki ni bilo dosti, le povečalo je še njeno hrepenenje po domu. Nazadnje ni imela več obstanka, prosila je svojo gospo za štirinajst dni dopusta in gospa ga ji je rada dovolila. Hotela je le svojo nekdanjo prijateljico Treziko obiskati in, če bi bilo mogoče, svoja otročička videti... Z opoldanskim vlakom se je danes pripeljala in si je za več dni najela sobo v gostilni »Pri orlu«, kjer je prej kdaj njen mož navadno prenočeval, kadar so ga opravi zadržali v mestu. Ko je pojužnala, je prosila gospo gostilničarko, da je prisedla, in se ji je izdala za tujko, ki je že bila v teh krajih in v bližnjem šentanelu. Zgovorna gostilničarka ji je jela pripovedovati in ji je nadrobila dosti starih in novih marnjev. Med drugim ji je pripovedovala tudi o Končniku, ki je imel prej gostilno »Pri lipi« v šentanelu, da mu je žena ušla in da že več let ni čuti o njej, ker ji ni bil zvest in se je z neko natakario spečal in njegovo razmerje ni ostalo brez posledic. Če je ženska z otrokom še pri njem, tega ne

no posebno odlikoval družino slikarja Tita Ridolfi. V posebni avdienci je sprejel očeta, mater in 16 otrok: osem sinov in osem hčerk. Najmlajše dete je mati prinesla v naročju v Vatikan pred sv. očeta.

Judje proti kristjanom. Čudno je judovsko ljudstvo. Pregarjano je na svetu od raznih avtoritarnih in nacionalnih držav, vendar ne more pustiti tistega sovraštva, ki mu je nekako v krvi. To je sovraštvo zoper krščanstvo. Ustanovitelj krščanstva, učlovečenega Sina božjega, so križali, zato se tudi krščanstvu zmiraj upirajo. Če so v največji nevarnosti, se v ime Boga zatekajo po pomoč k zavednim kristjanom, kar se je posebno zadnja leta večkrat zgodilo. Celo v krščanstvo silijo, da bi si zavarovali življenje in obstoj. Ko pa nevarnost mine, butnejo njihove slabe lastnosti zopet z vso silo na dan. To se je zgodilo na Poljskem, ko so njen vzhodni del zavzele

sovjetske čete. Ne samo, da so judje te čete z največjim navdušenjem pozdravili, kar bi se jim na vse zadnje lahko oprostilo. Šli so dalje. Niso se mogli premagati, da ne bi sovražno nastopili zoper verne kristjane, bodisi katoliške, bodisi pravoslavne, ter jih oškodovali s hujškanjem in ovajanjem. Nekaj sličnega se je, po poročilu italijanskega lista »La Stampa«, zgodilo sedaj, ko so sovjetski vojaki zavzeli Besarabijo. Judje so ta dogodek proslavili s tem, da so ubili ruskega pravoslavnega škofa v mestu Cetatea Alba in tiste ruske duhovnike, ki so pred 20 leti pobegnili iz Rusije v Besarabijo. Prav tako so tudi pobili tiste romunske duhovnike, ki niso imeli časa, da bi pobegnili. Mnogo cerkva so zažgali, mnogo hiš izropali, mnogo posestnikov ubili. Ta dejstva so nov dokaz, da ostanejo judje to, kar so bili: nasprotniki krščanstva.

nulega tedna objavljena v Solnograd, kjer ju je sprejel nemški zunanji minister Ribbentrop. Isto povabilo sta prejela bolgarski ministrski predsednik Filov in zunanji minister Popov. V poučenih nemških krogih izjavljajo, da so razgovori, ki so jih imeli nemški državniki z bolgarskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom na eni ter romunskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom na drugi strani, predstavljali nadaljevanje razprav, ki so jih imeli nemški državniki nedavno s predstavniki Madžarske v Monakovem. Pri tej priliki so se uredili odnosi med Bolgarijo in Romunijo. V kakšni zvezi pa naj bi bil poklic slovaškega ministrskega predsednika in zunanjega ministra v Solnograd, pa ni znano.

Romunska državnik sta nato še odpotovala v Rim na obisk k Mussoliniju in zunanjemu ministru grofu Ciano.

Romunija središče nevarnih trenj

Romunija in sovjetska Rusija

Kakor znano, si je vzela sovjetska Rusija od Romunije Besarabijo in severno Bukovino. Kljub mirnemu odstopu teh pokrajin pa razmere med Romuni ter Rusi niso povsem izglejane. Na merodajnem mestu potrjujejo, da je izročil sovjetski poslanik Lavrentijev romunski vladi v Bukarešti opozorilo sovjetske vlade, v katerem izraža sovjetska vlada svojo nezadovoljnost zaradi raznih pojavov v Romuniji. V razgovoru z romunskim zunanjim ministrom je sporočil sovjetski poslanik tudi še željo sovjetske vlade, da bi naj prišla v Romuniji na krmilo ljudska vlada, ki bi imela več razumevanja za sodelovanje med Romunijo in sovjetsko Rusijo.

Romunska vlada je bivšega zunanjega ministra Gafencu imenovala za svojega poslanika v Moskvi in je takoj odpotoval v Rusijo. V diplomatskih krogih pripisujejo temu imenovanju in hitremu odpotovanju Gafencu v Moskvo v pričakovanju neposrednega spopada med Nemčijo in Anglijo še prav poseben pomen.

Romunija in Madžarska

Koj za Rusijo sta se lotili močno okrnjene Romunije Madžarska in Bolgarija, vsaka s svojo zahtevo po odstopu ozemlja. Prva tirja od Romunije po svetovni vojni ji odvzeto Sedmograško, druga pa južno Dobrudžo.

Ker je pa Nemčija in Italija mnogo na tem, da bi bil ohranjen v tem delu Balkana mir, se trudita obe velesili, da bi se spor radi odstopa pokrajin odložil do zasedanja mirovnih pogajanj po tej evropski vojni. Hitler je povabil pred nedavnim v Monakovo madžarskega

ga ministrskega predsednika grofa Telekyja in zunanjega ministra grofa Czakyja. Monakovskega sestanka se je udeležil tudi italijanski zunanji minister grof Ciano. Natančnih poročil o teh razgovorih javnost ni prejela. Sigurno pa je, da sta prejela predstavnik Madžarske v Monakovem od Nemcev in Italijanov navodilo, da naj odloži Madžarska razmiritev z Romunijo do po vojni.

Romunom brani Sedmograško sovjetska Rusija

Kakor kažejo razni znaki, tudi sovjetska Rusija ni za to, da bi odtrgali Madžari od Romunije Sedmograško. Rusija sili v Madžarsko kot protipritisilni radi Sedmograške s svojo zahtevo po Podkarpatski Rusiji, katero so si prisvojili Madžari po zasedbi Češkoslovaške po Nemcih. Da bi si Madžarska naklonila Podkarpatsko Rusijo, da bi ta bila bolj za vztrajanje pri Madžarski kakor za odcepitev in spojitve s sovjetsko Rusijo, je že predložila madžarska vlada parlamentu zakonski predlog o avtonomiji Podkarpatske Rusije. Predlog določa širšo avtonomijo, kar pa se ne bo zgodilo na škodo državne celote. Osnutek nosi naslov: Zakon o vojvodini Karpatki in njeni samoupravi.

Romunija in bolgarske zahteve

Ker sta Nemčija in Italija izmirili začasno Madžare in Romune, hočeta isto storiti tudi z Romunijo in Bolgarsko. Dne 23. julija je bilo iz Berlina službeno objavljeno, da sta bila romunski ministrski predsednik Gigurtu in zunanji minister Manolescu proti koncu mi-

Sporno jabolko med Romunijo in Bolgarsko

Sporno jabolko med Romunijo in Bolgarsko je že desetletja tako zvana južna Dobrudža. Pod beleženo označbo je razumeti oni del Dobrudže, ki ga je morala Bolgarija po balkanski vojni leta 1913., odnosno po svetovni vojni odstopiti Romuniji. Južna Dobrudža obsega pet prejšnjih bolgarskih okrajev Dobrič, Balčik, Kurtbunar, Tutrakan in Silistrijo. Od južne Dobrudže je Bolgariji ostalo samo deset občin. Ostali del južne Dobrudže, ki obsega 7726 kvadratnih kilometrov s 378.000 prebivalci (leta 1930.), pa je morala Bolgarija odstopiti Romuniji. Južna Dobrudža predstavlja približno eno tretjino celotne površine Dobrudže, ki sega do izliva Donave. Po romunskem ljudskem štetju je imela leta 1937. celotna Dobrudža 22,6% bolgarskega prebivalstva, ki odpade predvsem na južno Dobrudžo.

Agrarni značaj in bogastvo južne Dobrudže

Južna Dobrudža ima predvsem agrarni značaj. Ker je pokrajina zelo rodovitna, odpade na nerodovito površino le okrog 7%. Po statistiki iz leta 1937. je znašal v južni Dobrudži pridelek pšenice 1,6 milij. metrskih stotov, pridelek koruze 1,0 milij. metrskih stotov, pridelek rži 1,1 milij. metrskih stotov in pridelek ječmena 0,6 milij. metrskih stotov. Znatna je v južni Dobrudži tudi produkcija oljnatih rastlin, ki obsega 37.000 ha, vinogradi pa obsegajo 9000 ha. Prebivalstvo se bavi tudi s proizvodnjo tobaka in bombaža, vendar zavzema žito 82% celotne kulturne površine. Močno je razvita tudi živinoreja. V industrijski in obrtni produkciji ter v trgovini pa je zaposlenih okrog 11.000 delavcev in namščencev.

ve; da pa mora za otroka plačevati, to je sodišče določilo. — Tilka se je morala siliti, da je premagala svoje razburjenje in da se ni izdala. Ko bi bila gostilničarka bistrovidnejša, bi bila morala opaziti, kako so tujko zadelo njene pripovedi o Končniku. Tako pa je brezskrbno klepetala in pripovedovala, da se je Končnik poleg kmetije lotil še vseh mogočih reči, ki jih ne razume. Ljudje že vedo povedati, da je njegovo nekdanje bogastvo skopnelo, da je že ves v dolgovi in da bo prejel ali slej zaropotalo. Pa tudi ni čudno; mož je cel brezverec in leto in dan ne zajde v cerkev — kako naj bi bilo potem kaj božjega blagoslova na njegovem početju! — Ker gostilničarka ni nehala pripovedovati, se je Tilka izgovorila, da je trudna, in se je umaknila v svojo sobo, kjer se je zgrudila na stol in zahtela. Kar treslo jo je. Od raznih misli jo je zaboletela glava. Preudarjala je, če ne bi bilo najbolje, ko bi se takoj obrnila in vrnila. Nazadnje se je odločila, da bo poiskala svojo nekdanjo prijateljico Treziko...

Kratko in hladno je pripovedovala nesrečna žena svojo zgodbo, kakor da pripoveduje o usodi kakega tujega človeka. Ko je Trezika dolgo molčala, je vprašala Tilka skoraj razburjeno:

»Ali mi imaš kaj očitati?«

»Za božjo voljo — ne,« je odgovorila prijateljica; »smiliš se mi tako, Tilka!«

»Povej, ali je vse res, kar mi je gostilničarka povedala o Juriju!«

»Da mora za otroka plačevati, to je res. Ampak s škerjančkovno že dolgo več nima kaj. Pri sodišču sta se dajala in sta se v hudem ločila.«

»Te sramote mu ne bom nikoli odpustila.«

»Tilka, odpustiti mora človek vedno. Saj je Jurij tudi usmiljenja vreden.«

»Njega na noben način nočem srečati... Pa otroka bi rada videla... Ali ne bi bilo mogoče, da bi Katra otroka sem k tebi pripeljala, Trezika?«

»Moj Bog, Tilka, Katra je že rajna; o božiču je umrla.«

»Umrla? Katra? Ti ljubi Bog! — — — Kako pa je z otrokoma?«

Trezika je z obema rokama prišla Tilko za desnico in jo stisnila ter dejala skoraj s prošnjo:

»Trdna bodi, Tilka — saj si že toliko prestala!«

Tilka je strahovito prebledela in se stresla, hip je pomolčala in potem izbruhnila:

»Trdna sem. Nič mi ne prikrivaj! Že vem: otroka sta tudi umrla — kar povej!«

»Ne, samo Ančka je umrla — šele pred tremi tedni — možgani so se ji vneli,« je jecala Trezika. »Gospodinja je otroka zanemarila.«

desnem krilu kadeta Kučkovskega, ki je bil jačji in višje rasti od njega. Car je vprašal kadeta: »Kako ste se drznili prerasti svojega vladarja?« Mladenci pa ni bil samo orjak, marveč tudi drznež in bistre glave, ter je odvrnil: »To je krivda Vašega Velikanstva«. Nikolaj I. se je namršil nad drznostjo: »Kaj si rekel? Moja krivda?« »Da, Velikanstvo, v službi Vašega Velikanstva nas tako dobro hranijo, da ni mogoče, da bi človek ne raste!« Car je bil navdušen nad tem odgovorom. Obrnil se je k poveljniku korpusa in ga pohvalil, da tako dobro vzgaja častniški naraščaj, Kučkovskega pa je takoj ukazal premeštriti v gardni polk.

(Dalje sledi)

*